

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

197/03/COL

(2003. november 5.)

az állami támogatások anyagi jogi és eljárásjogi szabályainak harminckilencedik módosítása új, 34. fejezet bevezetésével: A jogellenes állami támogatások visszatérítésére alkalmazandó referenciaráták, diszkontráták és kamatlábak

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽¹⁾ és különösen annak 61–63. cikkeire és 26. jegyzőkönyvére,

TEKINTETTEL az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽²⁾ és különösen annak 24. cikkére, 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikkére ⁽³⁾,

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 24. cikke értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóságnak kell érvényre juttatnia az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseit,

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 5. cikke (2) bekezdése b) pontja alapján az EFTA Felügyeleti Hatóság köteles közleményeket és iránymutatásokat kiadni az EGT-megállapodás által szabályozott ügyekben, amennyiben fenti megállapodás, vagy a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy amennyiben az EFTA Felügyeleti Hatóság ezt szükségesnek ítéli,

FELIDÉZVE az 1994. január 19-én az EFTA Felügyeleti Hatóság által ⁽⁴⁾ elfogadott állami támogatások anyagi jogi és eljárásjogi szabályait ⁽⁵⁾,

MIVEL 2003. május 8-án az Európai Bizottság új közleményt tett közzé a jogellenesen nyújtott állami támogatások visszatérítésére alkalmazandó kamatlábakról ⁽⁶⁾,

MIVEL ez a keretszabály az Európai Gazdasági Térséget is érinti,

MIVEL az Európai Gazdasági Térség teljes területén biztosítani kell az EGT állami támogatásokról szóló szabályainak egységes alkalmazását,

MIVEL az EGT-megállapodás XV. mellékletének végén található „ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK” cím II. pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság köteles az Európai Bizottsággal folytatott konzultációt követően az Európai Bizottság által elfogadott jogi aktusoknak megfelelő jogi aktusokat elfogadni,

MIVEL a referenciarátákról szóló állami támogatási iránymutatások 33.2. fejezete kamatokkal is foglalkozik, és emiatt a jogellenesen nyújtott támogatások visszatérítésére alkalmazandó kamatlábakra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó fejezet részévé kell tenni,

AZ Európai Bizottsággal való konzultációt követően,

FELIDÉZVE, hogy az EFTA Felügyeleti Hatóság e témában 2003. június 20-án többoldalú találkozó keretében konzultált az EFTA-államokkal,

⁽¹⁾ A továbbiakban: EGT-megállapodás.

⁽²⁾ A továbbiakban: Felügyeleti és Bírósági Megállapodás.

⁽³⁾ Az EFTA-államok által 2001. december 10-én módosított Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve. A módosítások 2003. augusztus 28-án léptek életbe.

⁽⁴⁾ A továbbiakban: állami támogatásról szóló iránymutatások.

⁽⁵⁾ Eredetileg megjelent: HL L 231., 1994.9.3, valamint annak 32. EGT-kiegészítésében ugyanazon a napon, legutóbb a 2003.11.5-i 196/03/COL, még nyilvánosságra nem hozott bizottsági testületi határozattal módosítva.

⁽⁶⁾ Bizottsági közlemény a jogellenes állami támogatások visszatérítésére alkalmazandó kamatlábakról (HL C 110., 2003.5.8., helyesbítés HL C 150., 2003.6.27., 3. o.)

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. Az állami támogatásokról szóló iránymutatásokat módosítani kell egy új, 34. fejezettel: „A jogellenes állami támogatások visszatérítésére alkalmazandó referenciaráták, diszkontráták és kamatlábak”.
2. Az állami támogatásokról szóló iránymutatás 33.2. fejezete a 34.1. fejezet lesz. A 33.2. fejezetet törlik.
3. A 33. fejezet „egyéb rendelkezések” címe helyébe a 33.1. fejezet „A nemzeti valuták és az Euro közötti átváltás” címe lép. Valamennyi, a fejezetben szereplő ECU kifejezés helyébe az „euro” lép. A 33.1. fejezet címét el kell hagyni.
4. Az új 34. fejezetet ezen határozat melléklete tartalmazza.
5. Az EFTA-államokat levélben értesítik, amely tartalmazza ezen határozat másolatát és a mellékletet.
6. Az EGT-megállapodás 27. jegyzőkönyvének d) pontja értelmében az Európai Bizottságot e határozatról a határozat egy, a mellékletet is tartalmazó másolata útján kell értesíteni.
7. A határozatot a melléklettel együtt az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-re vonatkozó részében, valamint EGT-kiegészítésében kell közzétenni.
8. A határozat angol nyelven hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2003. november 5-én.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Einar M. BULL
az elnök

Hannes HAFSTEIN
bizottsági testületi tag

MELLÉKLET

„34. A JOGELLENES TÁMOGATÁSOK VISSZATÉRÍTÉSÉRE ALKALMAZANDÓ REFERENCIARÁTÁK, DISZKONTRÁTÁK ÉS KAMATLÁBAK34.1. REFERENCIARÁTÁK ⁽¹⁾

- (1) Az EGT-megállapodásban foglaltaknak megfelelően az állami támogatások nyomonkövetése céljából az EFTA Felügyeleti Hatóság több paramétert alkalmaz, beleértve a referencia- és diszkontrátákat.
- (2) Ezeket a rátákat a több részletben kifizetésre kerülő támogatás támogatási egyenértékének mérésére, valamint a kedvező kamatozású hitelek támogatási elemeinek kiszámítására használják. A rátákat továbbá a csekély összegű támogatásokra vonatkozó szabályok végrehajtására és a jogellenes támogatások visszatérítésére is alkalmazzák.
- (3) A referenciarátáknak az EFTA-megállapodásban részes EFTA-államokban a szokásos biztosítékok mellett nyújtott közép- és hosszúlejáratú (ötől tíz évig terjedő) hitelekre érvényes kamatlábak átlagos szintjét kell mutatniuk.
- (4) 2000. április 1-től a referenciarátákat a következőképpen határozzák meg:
 - az indikatív ráta az öt éves lejáratú államkötvények hozamrátája, az adott valutában kifejezve, 25 bázispontnyi prémiummal.
 - a referenciaráta megegyezik a megelőző szeptember, október és november hónapokban mért indikatív ráták átlagával,
 - a referenciarátát (2001-től kezdve folyamatosan) január 1-i hatállyal rögzítik,
 - a referenciarátát az év folyamán újból kiigazítják, amennyiben a megelőző három hónapban mért indikatív ráták átlagától való eltérés meghaladja a 15 %-ot.

UGYANCSAK FIGYELEMBE VEENDŐ:

- az ily módon megállapított referenciaráta minimális ráta, amely emelhető bizonyos, kockázattal járó esetekben (például nehéz helyzetben lévő vállalkozások esetén, vagy, ha a bankok által rendszerint követelt biztosíték nem áll rendelkezésre).
 - az EFTA Felügyeleti Hatóság fenntartja a jogot, amennyiben erre egyes esetek kivizsgálása során szükség van, hogy az öt éves futamidejű állami kötvények hozamrátájához képest rövidebb távra (például Libor egy éves ráta) szóló, vagy hosszabb távra (például tíz éves futamidejű kötvények kamata) szóló bázisrátát alkalmazzon.
- (5) A referenciarátákat az EFTA Felügyeleti Hatóság a következő internetcímen teszi közzé: www.eftasurv.int

34.2 A JOGELLENES TÁMOGATÁSOK VISSZATÉRÍTÉSÉRE ALKALMAZANDÓ KAMATLÁBAK ⁽²⁾

- (1) A Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 14. cikke szerint, amennyiben jogellenes támogatások esetén elutasító határozatot hoznak, az EFTA Felügyeleti Hatóság határoz arról, hogy az érintett EFTA-állam tegye meg a szükséges intézkedéseket a támogatás kedvezményezettől való visszatérítése érdekében. A visszatérítendő támogatás tartalmazza az EFTA Felügyeleti Hatóság által meghatározott, megfelelő kamatláb melletti kamatot. A kamat a jogellenes támogatás kedvezményezett számára való rendelkezésre állásának dátuma és a visszatérítés dátuma közötti időszakra fizetendő.

⁽¹⁾ Ez az alfejezet alapvetően a referencia- és diszkontráták megállapításának módszeréről szóló bizottsági rendeletre vonatkozik, (HL C 273., 1997.9.9., 3. o.), korábban az állami támogatásokról szóló iránymutatások 33.2 fejezete.

⁽²⁾ Ez a fejezet megfelel a jogellenes támogatások visszatérítésére alkalmazandó kamatlábokról szóló bizottsági közleménynek (HL C 150., 2003.6.27., 3. o.).

- (2) Az Európai Bizottság az EU tagállamoknak címzett, 1995. február 22-i levelében megfogalmazott véleménye szerint a korábbi helyzet visszaállítása céljából a törvényes kamatlábakhoz képest a kereskedelmi kamatlábakkal pontosabban meghatározható a kedvezményezett számára a jogellenes támogatással nyújtott előny. Ennek megfelelően az Európai Bizottság tájékoztatta az EU tagállamokat arról, hogy valamennyi, jogellenes támogatás visszatérítését elrendelő határozatában a regionális támogatási intézkedések nettó támogatási egyenértékének kiszámításához használt referenciárátát fogja alkalmazni, a kereskedelmi kamatláb alapjaként. Így több éve bevett gyakorlat, hogy az Európai Bizottság visszatérítési határozatai olyan záradékot tartalmaztak, amelynek értelmében a kamatot a regionális támogatások nettó támogatási egyenértékének kiszámításához használt referenciárata alapján kell kiszámítani. 1997. szeptember 9-én az Európai Bizottság közleményt fogadott el, amely meghatározta a jogellenes támogatások visszafizetése és egyéb célokra alkalmazandó referenciáráták részleteit⁽¹⁾, amelyet az EFTA Felügyeleti Hatóság részben beemelt az állami támogatásokról szóló iránymutatásba, lásd a még nem módosított 34.1 fejezetet⁽²⁾. Felmerült annak a kérdése, hogy ezt a kamatlábat egyszerű kamatozásra, vagy kamatos kamatozásra használják-e fel⁽³⁾.
- (3) A közösségi bíróságok számos döntésével összhangban⁽⁴⁾ a jogellenes támogatás nyújtásának logikus következménye annak visszatérítése. A visszatérítés célja a jogellenes támogatás nyújtása előtti állapot visszaállítása. A támogatás visszafizetése a kedvezményezett elveszíti a piaci versenytársaival szemben élvezett tisztességtelen előnyét, valamint helyreállnak a támogatás nyújtása előtti versenyfeltételek. A piaci gyakorlat szerint az egyszerű kamatot akkor alkalmazzák, ha a pénzüsszeg kedvezményezettje a kamatokhoz nem jut hozzá az időszak vége előtt, például olyan esetekben, amikor a kamatot csak az időszak végén fizetik ki. A kamatos kamatot rendszerint akkor alkalmazzák, ha minden egyes évben (vagy időszakban) a kamatot a kedvezményezettnek kifizethető, és így hozzáadódik a kezdeti tőke összegéhez. Ebben az esetben a kedvezményezett minden egyes időszakra kifizetett kamatot utáni kamattal részesedne.
- (4) A gyakorlatban különbözhet a nyújtott támogatás fajtája és az egyes kedvezményezettek helyzete. Ha a támogatás túlkompenzációt jelent, a vállalatnak ebből adódó előnye kamatos kamatozású letéthez hasonlítható. Ha a támogatás bizonyos elszámolható költséget illető beruházási támogatás, a támogatás más finanszírozási forrást helyettesíthet, amely ugyancsak kamatos kamatozású, kereskedelmi kamatlábak mellett. Ha a támogatás működési támogatás, akkor közvetlen hatást gyakorolhat az eredménykimutatásra, és ennélfogva a mérlegre, ami révén letéti célú összegek állnának rendelkezésre. Emiatt, a helyzetek különbözősége ellenére úgy tűnik, hogy a jogellenes támogatás keretében a kedvezményezett nem kamatozó középlejártú hitelekhez hasonló feltételek mellett jut pénzüsszegekhez. Ennek megfelelően a kamatos kamatos alkalmazása szükségesnek tűnik annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen helyzetből származó pénzügyi előnyöket teljes mértékben semlegesítsék.
- (5) Ennek megfelelően az EFTA Felügyeleti Hatóság tájékoztatni kívánja az EFTA-államokat és az érdekelt feleket arról, hogy ezentúl a jogellenes támogatás visszatérítését elrendelő valamennyi határozatában a regionális támogatások nettó támogatási egyenértékének kiszámítására használt referenciárátát kamatos kamatos alapon alkalmazza. A szokásos piaci gyakorlattal összhangban a kamatos kamatozás éves alapon történik. Hasonlóképpen az EFTA Felügyeleti Hatóság elvárja az EFTA-államoktól, hogy a folyamatban lévő visszatérítési határozatok végrehajtásakor kamatos kamatot alkalmazzon addig, amíg az nem ütközik az EGT-jog valamely általános elvébe."

⁽¹⁾ A referenciáráták és diszkontráták meghatározásának módszeréről szóló bizottsági közlemény, lásd 1. lánjegyzetet.

⁽²⁾ A következő, a referenciáráták és diszkontráták meghatározásának módszerének technikai kiigazításáról szóló bizottsági közlemény (HL C 241., 1999.8.26., 9. o.), amely a gazdasági és monetáris unió 1999. január 1-vel kezdődő harmadik szakaszába való belépéshez kapcsolódik, nem vonatkozik az Európai Gazdasági Térségre.

⁽³⁾ Az egyszerű kamatos kiszámítása a következő képlettel történik: kamatos = (tőke × kamatláb × évek száma).

A kamatos kamatos kiszámítása, éves alapú kamatos kamatozás mellett, a következő képlettel történik: kamatos = (tőke (1 + kamatláb)^{évek száma}) – tőke.

⁽⁴⁾ Lásd különösen C-24/95 sz. *Rheinland-Pfalz tartomány kontra Alcan* [1997] ügyet (EBHT I-1591. o.) és T-459/93 sz. *Siemens kontra Bizottság* [1995] ügyet (EBHT II-1675. o.).